

Düşünmek ve düşündüklerimizi ifade edebilmek insanlık deneyimimizin olmazsa olmazıdır. Düşünce ve ifade özgürlüğü hem bireysel yaşamlarımızda hem de siyasi alanda birey ve bireyle birlikte toplumun gelişmesinin ön koşuludur. **Bu iki hak birbirini tamamlar düşündükçe ifade etme ihtiyacı duyarız, ifade edebildiğimiz ölçüde düşünürüz.**

Düşünce ve ifade özgürlüğü, yaşama, barınma, temiz suya erişim gibi yaşamsal hak alanlarında ayrımcılığa uğramama, bunun yanında örgütlenme, adil çalışma koşulları gibi evrensel insan haklarının tümüne erişimde de ciddi bir araçtır.

HAKSIZLIKLARI İŞARET EDEMEZSEK, HAKLARIMIZI SAVUNMAK İÇİN SESİMİZİ DUYURAMAZSAK, HAK İHLALLERİNİN ÖNÜNE NASIL GEÇERİZ?

İfade ve düşünce özgürlüğü uluslararası sözleşmeler ve yerel bağlamda koruma altına alınmıştır;

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si, Madde 19
Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Madde 19
Avrupa Konseyi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Madde 10

'ANAYASA, MADDE 24: DÜŞÜNCE, SÖZ VE ANLATIM ÖZGÜRLÜĞÜ'

'Herkes, düşünce ve kanaatlerini, söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hak, herhangi bir resmi makâmın müdahalesi ve devlet sınırları söz konusu olmaksızın, kanaatini anlatma, haber ve fikir alma ve verme özgürlüklerini kapsar.'

'MADDE 26: BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ'

'Yurttaşlar için basın ve yayın özgürdür, sansür edilemez. Devlet, basın, yayın ve haber alma özgürlüğünü sağlayacak önlemleri alır.'

DÜŞÜNCE VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ KAPSAMI

İfade özgürlüğü kısıtlanabilir ancak düşünce (fikir sahibi olma) hakkı mutlaklıdır.

1 İfade özgürlüğü herkese aittir.

2 "Her türlü" bilgi ve fikir verme hakkını içerir.

3 Bu hak, aracı medya (internet, yayın, gazete, kamuoyu tartışmaları, akademik araştırma ve sözlü ifade) ne olursa olsun geçerlidir.

4 Başkalarından bilgi arama ve alma hakkını içerir (medya çeşitliliği, bilgiye erişim)

5 Devletin bu konuda olumsuz (bilgi alma, ifade etme konularına müdahale etmemesi) ve pozitif yükümlülükleri (bilgiye erişim, bilgi akışının serbest akışı için ortam oluşturma) vardır.

6 Bu hak sınır gözetmeksizin geçerlidir (yurtdışından bilgiye erişim, uluslararası)

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İLE İLGİLİ KISITLAMALAR

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile kısıtlamalar şu şekilde düzenlenmiştir¹:

- Ulusal güvenliği, toprak bütünlüğünü (devletin sınırları) veya kamu güvenliğini korumak
- Kamu düzenini korumak veya suçu önlemek
- Sağlığı veya ahlakı korumak
- Diğer insanların haklarını ve itibarını korumak
- Gizlice alınan bilgilerin ifşasını önlemek
- Yargı erkinin otoritesini ve tarafsızlığını korumak

Kısıtlamalar sadece yukarıda belirlenen kapsam dahilinde ve "kanunla sağlanmalı"dır, yasalarda net bir şekilde önceden belirlenmiş olmalı; ve sıkı gereklilik ile orantılılık testlerine uymak zorundadır. Ayrıca kısıtlamalar gereğinden fazla belirsizse veya yetkililere aşırı derecede takdir yetkisi veriyorsa, orantılılık testinin bu bölümünün ana amacını karşılamazlar:

- Kısıtlama için acil veya önemli bir ihtiyaç olmalıdır; meşru amaçlara yönelik küçük tehditler, ifade özgürlüğünü kısıtlamak için bir eşik testini geçmez.
- Alınan yaklaşım, meşru amacı korumanın en az müdahaleci yolu olmalıdır.
- Kısıtlama, "aşırı geniş" olmaması anlamında, hakkı mümkün olduğunca az zedelemelidir.
- Orantılı olmalıdır.

Yerel Bağlamda Düşünce ve İfade Özgürlüğü ile ilgili Başlıca Düzenlemeler ve Kısıtlamalar²:

- ▶ 'Fasıl 154 CEZA YASASI'
- ▶ '29/1983 SAYILI ASKERİ SUÇ VE CEZALAR YASASI'
- ▶ 'Fasıl 164 MÜSFİDANE YAYINLAR YASASI'
- ▶ '62/2017 BANKACILIK YASASI'
- ▶ '32/2014 ÖZEL HAYATIN VE HAYATIN GİZLİ ALANININ KORUNMASI YASASI'
- ▶ '7/1979 KAMU GÖREVLİLERİ YASASI'
- ▶ '32/2020 BİLİŞİM SUÇLARI YASASI'
- ▶ 'KAMU HİZMETİ YAYINCILIĞI İLE İLGİLİ YASALAR'

¹ https://www.echr.coe.int/documents/guide_art_10_eng.pdf

² <https://www.mahkemeler.net/cgi-bin/default.aspx>

Düşünce Ve İfade Özgürlüğü Hakkını Savunurken:

'12/2006 BİLGİ EDİNME HAKKI YASASI'

'Bilgi Edinme Hakkı Yasası', demokratik ve şeffaf yönetim gereği olan eşitlik tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin 'kamu kurum ve kuruluşlarının' görevlerinden dolayı sahip oldukları bilgilere erişim hakkıdır. 'İyi idare yasa'sı ile birlikte bilgi edinme hakkı düşünce ve ifade özgürlükleri başta olmak üzere bir dizi önemli birinci kuşak temel hak ve özgürlükle bağlantılıdır. Özellikle basın için önemli olan bu hak bireylerin de hak arama noktasında elzem olan bilgiye erişimini sağlar ve 'yönetimin' şeffaf ve hesap verebilir olması için aktif bir şekilde kullanılmalıdır.

'İdari kurumlar', başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi, başvurunun alındığı tarihten itibaren on beş iş günü içinde sağlamak zorundadır.

'27/2013 İYİ İDARE YASASI'

'Yasa', özel kişileri kamu gücü ayrıcalıklarına kullanma yetkisine sahip 'idareye' karşı korumak ve bu kişilerin idari işlem, eylem ve ihlallere karşı başvurabilecekleri hukuki yolları düzenlemeyi hedefler. Bunu yaparken aşağıdaki ilkelere göre hareket eder:

- ▶ Hukuka Uygun Davranma Yükümlülüğü
- ▶ Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı
- ▶ Tarafsızlık İlkesi
- ▶ Orantılılık İlkesi
- ▶ Hukuki Kesinlik ve Kazanılmış Haklara Saygı İlkesi
- ▶ Makul Süre İçinde Faaliyette Bulunma İlkesi
- ▶ Katılım İlkesi
- ▶ Özel Hayatın Gizliliğine Saygı İlkesi
- ▶ Açıklık İlkesi
- ▶ Yazılılık İlkesi

'İdari kurumlar', kişilerin bireysel veya grup olarak yapmış oldukları dilek ve/veya şikayet ve/veya işlem yapma taleplerine **en geç otuz gün** içerisinde yazılı olarak cevap vermek **zorundadırlar**.

İnsan Hakları Platformu, Demokratik Haklar altında İfade Özgürlüğünü Kıbrıs'ın kuzeyinde evrensel standartlara ulaştırmak ve her bir bireyin baskı altında hissetmeden özgürce düşünebileceği, bu düşünceleri oluşturmak/sağlamlaştırmak için bilgiye rahat ulaşabileceği ve düşüncelerini her türlü aracı kullanarak ifade edebileceği bir ortam yaratmak için mücadele eder.

● Bunun için eğitim, panel/seminer gibi aktivitelerin yanında çeşitli yayınlarla farkındalık yaratma faaliyetleri gerçekleştirir.

● İfade özgürlüğü ile ilgili izleme, raporlama ve savunuculuk faaliyetleri yürütür.

● Düşünce ve ifade özgürlüğü konularında hak ihlaline uğrayanlar için yasal destek ve adli yardım sağlar.

İnsan Hakları Platformu Hotline'ına ulaşın bu konuda uğradığınız hak ihlalleri ile ilgili destek ve/veya ücretsiz avukatlık hizmeti alabileceğinizi biliyor muydunuz?

İNSAN HAKLARI PLATFORMU İHBAR HATTI

İnsan Hakları Platformu İhbar Hattı, hafta içi günleri 10.00-18.00 saatleri arasında hizmet vermektedir. İhbar hattı, İnsan Hakları Platformu Derneği çatısı altında hizmet veren hukuk uzmanları aracılığı ile kontrol edilmektedir. İhbar hattına İnsan Hakları Platformu Projesi tarafından ele alınan beş tematik alana ait konularda (İnsan Ticareti ile Mücadele, LGBTİ+ hakları, karar verme süreçlerine demokratik katılım, mülteci hakları, işkence yasağı ve alıkonma koşulları) sesli arama, SMS veya WhatsApp mesajı yoluyla ulaşarak (ücretsiz) yasal danışmanlık hizmetinden yararlanabilirsiniz. Destek almak veya insan ticareti mağduru olduğundan şüphe duyduğunuz bir kişiyi bildirmek için ihbar hattımıza ulaşabilirsiniz. Kişisel bilgilerinizi bizimle paylaşmak istemiyorsanız anonim olarak da ihbarda bulunabilirsiniz.

İHBAR HATTI NUMARASI

+90 542 862 00 60

İhbar hattı ve hizmet alanlarına dair detaylı bilgi için lütfen barkodu okutun:

İNSAN HAKLARI PLATFORMU HAKKINDA

İnsan Hakları Platformu, evrensel insan hak ve özgürlüklerinin, herkes için erişilebilir ve güvence altında olduğu, etkin mekanizmalar ile korunduğu ve sürekli geliştirildiği, eşitlikçi, adil, demokratik ve kapsayıcı bir dünya için mücadele eder.

İNSAN HAKLARI PLATFORMU PROJESİ

İnsan Hakları Platformu Projesi, insan haklarının sadece saygı duyulmakla kalmayıp yüceltildiği adil, demokratik, eşitlikçi ve kapsayıcı bir topluma ulaşılmasına katkı koymayı amaçlar.

İnsan Hakları Platformu ve İnsan Hakları Platformu Projesine dair daha fazla bilgi edinmek için bizi takip edin.

İnternet sitemize erişmek için barkodu okutun:

İnsan Hakları Platformu Projesi Avrupa Birliği tarafından finanse edilmekte ve İnsan Hakları Platformu Derneği tarafından uygulanmaktadır. Bu broşür Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile üretilmiştir. İçerik tamamıyla İnsan Hakları Platformu Derneği'nin sorumluluğunda ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

İnsan Hakları Platformu

Human Rights Platform

DÜŞÜNCE VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ ÜZERİNE BİLGİLENDİRİCİ BROŞÜR

**Bilgi ve fikirlerin serbestçe
dolaşmasına izin
verilmediğinde demokratik
değerler tehdit altındadır.**

İnsan Hakları Platformu Projesi Avrupa Birliği tarafından finanse edilmekte ve İnsan Hakları Platformu Derneği tarafından uygulanmaktadır. Bu broşür Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile üretilmiştir. İçerik tamamıyla İnsan Hakları Platformu Derneği'nin sorumluluğunda ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

ihp.hrp

ihp.hrp

ihp_hrp

İNSAN HAKLARI PLATFORMU İHBAR HATTI

İnsan Hakları Platformu İhbar Hattı, hafta içi günleri 10.00-18.00 saatleri arasında hizmet vermektedir. İhbar hattı, İnsan Hakları Platformu Derneği çatısı altında hizmet veren hukuk uzmanları aracılığı ile kontrol edilmektedir. İhbar hattına İnsan Hakları Platformu Projesi tarafından ele alınan beş tematik alana ait konularda (İnsan Ticareti ile Mücadele, LGBTİ+ hakları, karar verme süreçlerine demokratik katılım, mülteci hakları, işkence yasağı ve alıkonma koşulları) sesli arama, SMS veya WhatsApp mesajı yoluyla ulaşarak (ücretsiz) yasal danışmanlık hizmetinden yararlanabilirsiniz. Destek almak veya insan ticareti mağduru olduğundan şüphe duyduğunuz bir kişiyi bildirmek için ihbar hattımıza ulaşabilirsiniz. Kişisel bilgilerinizi bizimle paylaşmak istemiyorsanız anonim olarak da ihbarda bulunabilirsiniz.

İHBAR HATTI NUMARASI

+90 542 862 00 60

İhbar hattı ve hizmet alanlarına dair detaylı bilgi için lütfen barkodu okutun:

İNSAN HAKLARI PLATFORMU HAKKINDA

İnsan Hakları Platformu, evrensel insan hak ve özgürlüklerinin, herkes için erişilebilir ve güvence altında olduğu, etkin mekanizmalar ile korunduğu ve sürekli geliştirildiği, eşitlikçi, adil, demokratik ve kapsayıcı bir dünya için mücadele eder.

İNSAN HAKLARI PLATFORMU PROJESİ

İnsan Hakları Platformu Projesi, insan haklarının sadece saygı duyulmakla kalmayıp yüceltildiği adil, demokratik, eşitlikçi ve kapsayıcı bir topluma ulaşılmasına katkı koymayı amaçlar.

İnsan Hakları Platformu ve İnsan Hakları Platformu Projesine dair daha fazla bilgi edinmek için bizi takip edin.

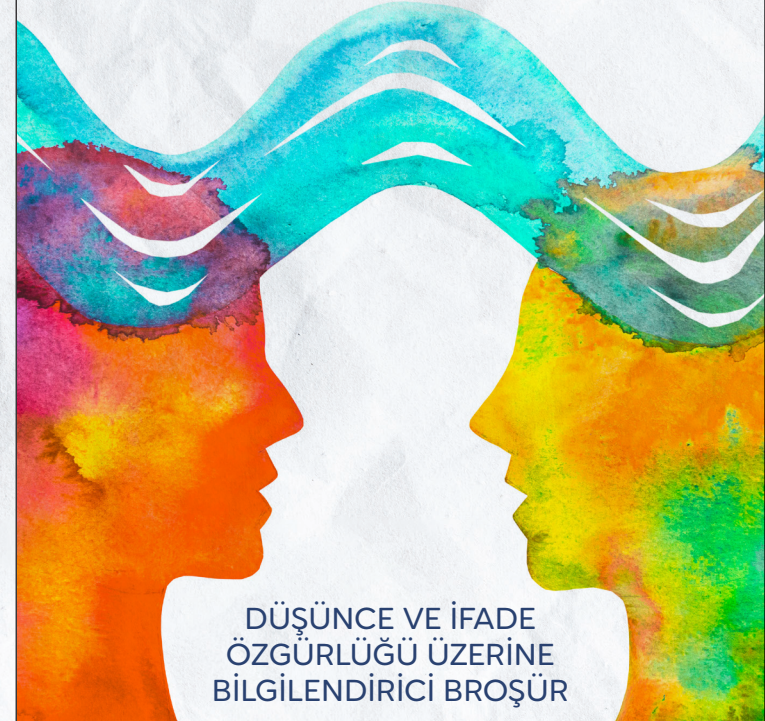
İnternet sitemize erişmek için barkodu okutun:

İnsan Hakları Platformu

Human Rights Platform

**Bilgi ve fikirlerin serbestçe dolaşmasına
izin verilmediğinde demokratik
değerler tehdit altındadır.**

**DÜŞÜNCE VE İFADE
ÖZGÜRLÜĞÜ ÜZERİNE
BİLGİLENDİRİCİ BROŞÜR**

